

GESTUL CA MEDIATOR ȘI CREATOR DE SENS...

Fundalul pe care se proiectează frecvent polemicile referitoare la gestică este cel al confruntării dintre cuvânt și expresie fizică. În acest sens, rămâne faimoasă poziția lui Artaud, preocupat în cel mai înalt grad să restaureze o dimensiunea spirituală și autentică a spectacolului prin depășirea formulelor teatrului burghez, realist sau naturalist, prin apelul la o reprezentare coordonată pe principiul gestual, non-analitic, deschizător de sensuri multiple. Monique Borie dedică numeroase rânduri analizei acestei vehemențe artaudiene orientată către anihilarea discursului și a unei oralități ce castrează: „Procesul intentat scrisului în teatru ia amploare în Teatrul și dublul său, ca denunțare a unei anumite utilizări a cuvântului. Semn închis, univoc, jucând pe un singur plan de semnificație – așa arată cuvântul care reprezintă, pentru Artaud, produsul cel mai pur al unei gândiri analitice și separatoare. Pe el vrea să-l izgonească din teatru. Propunerea de reintegrare într-un ciclu natural și spiritual al reprezentății teatrale vizează recursul la gest și corp, corp al actorului, dar și corp al spectatorului: „Tocmai prezența corpului actorului - și oralitatea vocii sale, încărcată de energiile cuvântului rostit - și prezența corpului spectatorului, a simțurilor lui, a organismului său în care poate fi trezită o vibrație sunt cele care vor face din teatru, așa cum voia Artaud, locul privilegiat al bătăliei cu o cultură a scrisului, spațiul îngrădirilor doborâte.”

The background on which are frequently projected the controversies which refer to gestures is the confrontation between the word and the physical expression. In this sense, we are left with the Artaud's famous attitude, being intensively preoccupied by the restoration of an authentic spiritual dimension of the show through overcoming the formulas of the bourgeois theatre, realistic and naturalistic, making a reference to a coordinated representation of a non-analytical gestural principle which has multiple meanings. Monique Borie dedicates many lines to the analysis of this Artaudian vehemence oriented towards the annihilation of a discourse and an orality which limits: The initiated process of writing in theatre grows in the Theatre and its double, as a denunciation of a certain usage of the word. A closed unequivocal sign, being used on a single set of meanings, this is how the word is read like, the word which represents for Artaud the purest product of the analytical thinking which divides us. The proposal for the inclusion in a natural and spiritual circle of theatrical representation targets the appeal to the body and the gesture, the body of the actor, but also the body of the viewer: "It's exactly the body of the actor – the orality of his voice filled with the energies of the spoken word – and the presence of the body of the viewer, his senses, his being in which a vibration can be awoken are the ones which will make out of the theatre as Artaud would have wanted, the privileged battlefield of a world with a culture of writing, a space of downed limitations."

CIRC CONTEMPORAN
TEATRU
 PARADĂ
 WORKSHOPURI
 DANS
 STRADA
 SPECTACOLE DE

O problemă însemnată cu care se confruntă cercetătorii gestului se referă la dificultatea de a trasa granițe între teritoriul non-gestului de cel al gestualității pure. În acest sens, acordul stabilit punctează faptul că este nevoie mereu de un nivel de voluntarism implicat în manifestarea gestuală, în sensul că reacțiile apărute din senin, precum izbucnirea bruscă în râs sau plâns nu constituie neapărat simptome gestive. Faptul că oamenii gesticulează adesea atunci când se angajează în acte verbale de comunicare, sau că abordează posturi corporale în funcție de nevoia de persuasiune sau distanțare într-o situație anume îngreunează delimitarea exactă a barierelor între gest și non-gest. Cum am menționat la început, gestul este simultan văzut drept expresie și producție, tradus fiind ca o mișcare voluntară a corpului cu valențe expresive și semantice.

În istoria culturii europene, gestul a constituit un punct real de interes începând încă din Antichitate. Quintilian l-a tratat sistematic, iar importanța lui a fost recunoscută în Evul Mediu. Tratamente dedicate gestului încep să apară la începutul secolului XVII și un interes filozofic amplu se dezvoltă în Franța secolului XVIII, studiul gestului fiind apreciat pentru faptul că putea releva detalii despre natura gândului sau despre originea cuvântului, dar și pentru că putea forma o bază pentru un limbaj universal. Autorii din secolul XIX au abordat gestică prin prisma sondării naturii proceselor simbolice, animați deopotrivă de nevoia de clarificare a problemelor legate de originea limbajului. În secolul XX, gestul nu reprezintă un obiect de studiu preponderent în câmpul științelor umane, în ciuda interesului pentru comunicarea nonverbală dezvoltat o dată cu anii '50. În anii recenți, gestul a fost considerat drept relevant în incursiunile teoretice legate de cogniție, achiziția lingvistică sau procesele conversaționale. Gestul este proiectat pe fundalul rolului său în conversație, subliniindu-se aspectele sale comunicative și semiotice.

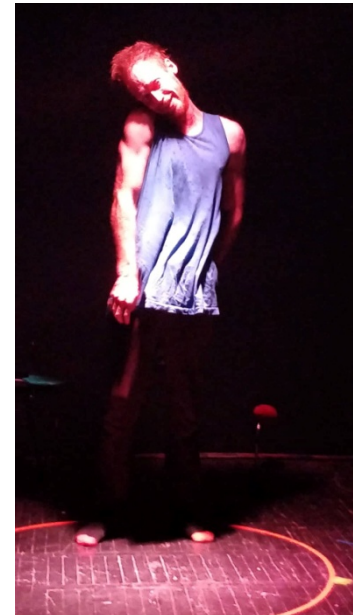
In the history of European culture, the gesture meant a real point of focus, starting ever since the Antiquity. Quintilian systematically treated it, and its importance was recognized in the middle Ages. Treaties dedicated to the gesture started to appear at the beginning of the XVII century and a philosophical interest started to appear in XVIII century France, the study of the gesture being appreciated for the fact that it could disclose details about the nature of thoughts or about the origins of the words, but also because it could form a base for an universal language. The XIX century authors approached the issue of the gesture in the light of the study of the nature of the symbolic processes, being animated by the need of a clarification of the problems concerning the origins of the language. In the XX century the gesture does not represent a predominant object of study in the field of the humanities, in spite of the interest in the non-verbal communication developed in the '50. In recent years it has been considered relevant in the theoretical incursions linked with the cognition, the linguistic acquisition or the conversational processes. The gesture is projected in relation to its role in the conversation, highlighting its communicative and semiotic aspects.

ONLY BONES by Finland based physical theatre company KALLO COLLECTIVE

Body manipulation has been used to create this piece of extraordinary physical theatre. Only one square meter, one light and one performer supported by one technician have been needed for hypnotizing the audience from jelly fish to head-juggling and forced standing ovations in the end. People have been in love with this high quality non-text production of contemporary circus. Two hands, three legs, one body, one head and two expressive eyes captured the spectators for 50 minutes. Each gesture seemed to look familiar to every spectator. Thinking of famous Russian clown and pantomime Oleg Konstantinowitsch Popow to US film star and comedian Jim Carrey, not to forget Charly Chaplin, Laurel and Hardy. ONLY BONES is a big melting pot from the diversity of the great past of all the big artists of minimalist gesture filtered through the body of only one single person. This show from latest BABEL edition Gesture is shape and energy. It contains information and talks about archetypes creating emotion of any kind without the need of word. It reached our heart, made us laugh and feel like a child being fascinated by illusion.

[Dieter Topp]

Only Bones, but filled with passion

It took our breath away in the blink of an eye, it was abstract, it was new and it was intriguing. *Only Bones* has the potential of impressing the audience to an extent where you just let go of the whole theater etiquette and truly enjoy the performance.

When asked about the way they prepared for this show, Thomas Monckton and Gemma Tweedie answered that everything began with "one light and the idea of what could Thomas do with his body if he didn't have the same kind of story narrative that he had in his previous shows". *Only Bones* is the absolute epitome of the relatively flexible nature of the human being—both physically and emotionally speaking.

Working with nothing but lights, one square meter of stage and some red nail polish, Thomas and Gemma managed to make the audience feel everything using almost nothing. In the tranquil of the dark room and the utter silence that fell over the auditorium, occasionally broken by various reactions, such as laughter and interactions with the performer, the guests discovered that what makes a play good isn't necessarily the storyline, or, in this case, lack thereof, but rather the passion and the involvement of the actants. Nothing but congratulations for Kallo Collective.

[Melisa Bursali, voluntar]

Copiii spun lucruri...

A fost un spectacol pe care nu cred că l-aș mai fi văzut.

M-am simțit în apă și-n afara apei. Chiar mi s-a părut că au fost o meduză și niște pești.

M-am simțit foarte fericită. Am înțeles tot. Povestea este cum ar fi un om fără oase.

[Theodora Stroe, 11 ani/years old]

It was a show that I don't know if I would have seen it elsewhere.

I felt like being into the water and out of it. I really thought they were a jellyfish and some fish there.

I felt very happy. I've understood everything. The story is how it would be a human with no bones.

[a tradus Mihaela Ene]

Gabriela Muñoz — Mexic

Cum vă definiți spectacolul?

Es un espectáculo mudo, con tema, emoción y comedia.

(luat de val, scriu ce aud. O întreb pe Cristina Dumitra, cea care s-a ocupat de doamna Munoz, ce a spus. Cristina se uită la mine ca la un zombie: „Citește și tradu singur!” Ceea ce am și făcut: *Este un spectacol mut, cu temă, emoție și comedie.* Și uite-așa am aflat că știu și spaniolă.)

Limbajul poate fi înlocuit prin gest?

Da! Un limbaj universal. Suntem oameni!

Cum vi se pare Târgoviște, după 3 zile?

E un oraș mic, cu multe flori. Aș vrea să descopăr mai mult.

(Am scris direct în românește răspunsurile, mă duc să-mi iau atestat de traducător din spaniolă).

[a consemnat Corneliu Jipa]

Cuvinte și expresii noi în GESTival

- Să punem de **gestul** pe rană
- Am mâncat un covr**gest** de la sim**gesterie**
- Pizza quatro **gestione**
- Trei iezi cucu**ieți**, ușa mamii **gestcui**eți
- **Gestitutio** in integrum
- A avut un **gestin** tragic

Aeterna, for all eternity

The first things I've heard when I left the auditorium were excited exclamations - "It was SO good!". "I truly enjoyed it", "I'd watch this again, mom!". The buzz lasted for more than ten minutes- everyone was discussing the play, chattering about the skills of the actresses and the intriguing plot. And skills indeed the actresses have- both Claire Heggen and Elsa Marquet Lienhart have acted, directed and contoured the dramaturgy and music of *Aeterna*. The play represented a raw story unfolding one of the representative roles of the woman, the miracle of birth, as well as outlining the circle of life. It was breathtaking, fluidly sensual and deeply enigmatic, delineating smiles and challenging the guests with a wide plethora of feelings. Several connotations were distinctly interpreted- some guests described the play as being a compressed version of one's life, others considered it a reflection of death, while a small part of them managed to find motifs related to christianity and greek mythology. At the end of the day, however, everyone was greatly impressed by the ability of two women and some props to heavily influence and provoke the minds of the audience.

[Melisa Bursali, voluntar]

Aeterna cu întreruperi

Eram nervos. FOAIER-ul întârzia să apară din motive tehnice. Mai dura zece minute. Hai să intru la „Aeterna”, care începuse de 2 minute. Și-am început să visez cu ochii larg deschiși spre cele două actrițe care construiau lumea de la începuturi. Simplu, precis. Dar și poetic, metaforic. Îmi clipește telefonul să mă întorc la ziar. Așezat strategic, dispar fără zgomot. Rezolv treaba în trei minute și mă întorc la magie. De data asta văd o sferă cu picioare. Apoi un cățel, apoi o naștere repetitivă. Fără nimic vulgar. Iar telefon, iar fugă, iar întoarcere. Copilul era mare deja. Cele două actrițe Claire Heggen și Elsa Marquet Lienhart își continuă „baletul” cu o dezinvoltură care mă aruncă iar în lumea visului teatral. Gesturile capătă semnificații numai când sunt duse până la capăt. Și cele două actrițe asta fac. Sunetul flauturilor se adaugă fericit. Relația mamă-fiică-nepoată te duce cu gândul la continuitatea ancestrală, *aeternă* a omenirii.

Decorul mi-a sugerat o farfurie dintr-un restaurant cu cinci stele Michellin. De un bun gust desăvârșit. S-a aplaudat opt minute. Gestul acesta spune totul.

[Corneliu Jipa]

Din memoriile unei statui vii

Boooooon! Să înceapă distracția. Culoarea încă rezistă. Știți, noi, statuile, ne vopsim în argintiu sau auriu în cazul în care vreun porumbel, vrabie, cioară... înțelegeți. Frumoasă piață. Da, și mulți copii. Asta e bine. Copiii sunt mai sinceri și se apropie mai cu teamă. Nu pun mâna, ca maturii. Mă rog, să le zicem maturi. Ups! O domnișoară foarte drăguță se uită la mine cu foarte mare atenție. Chiar foarte foarte mare atenție. Cred că mă place. Își apropie mâna de fața mea. Nu, te rog, nu mă atinge!!! Te roooooog! Răsufu ușurat. Mi-a luat un fulg care se lipise de mine.

O trotinetă. Vine spre mine. Se apropie. Doamne, n-am voie să mă mișc. Copilul de pe trotinetă nici nu mă vede. Frână! Am scăpat.

Selfie! Și nu am voie să zâmbesc. Se crapă bronzul. Încă nu selfie. Heei, nu mă dărâmați, faceți poze pe rând, vă rog!

Hopa! O tânără mă măsoară de sus până jos. Are un bloc de desen. Mă desenează. Vreau să văd și eu! Rupe foaia, o face ghemotoc și o aruncă la gunoi. Mă desenează din nou. E foarte aproape de mine. Miroase frumos. O fi având prieten? Dar, ce să-i faci, sunt statuie. M-a mișcat dar nu pot să mă mișc! Ha, ha, ha!

Doi pensionari vorbesc. Eu nu știu românește, doar poloneză. Stau în dreptul meu și vorbesc, vorbesc, vorbesc. Mai ales ea. Noroc că noi statuile avem memorie bună și pot să reproduc ce zicea: "Primăria asta n-are ce face cu banii. Uite câte statui au făcut aici în parc. Păi cu banii ăștia puteau să facă o autostradă, ceva." Sper că era de bine. La noapte dau o căutare pe Google Translate.

S-a întunecat. Și statuile trebuie să se ducă la culcare, nu? Mai ales că văd apropiindu-se un stol de ciori. Totuși nu înțeleg de ce statuia aia pe cal nu merge la culcare. Oricum, calul a fost perfect nemișcat. Omul de pe cal a mai clipit din când în când. Trec pe lângă coșul de gunoi. Iau ghemotocul de hârtie. Îl desfac. Doamne sfinte! E desenat un porumbel care stă pe...pălăria mea!!! [C. Jipa]

The Memories of a Living Statue

Oooooook! Let the fun begin. The colour still resists. You know, us, the statues are painted in silver or gold in case a pigeon, a sparrow, a crow...you can understand. What a beautiful plaza. And there are lots of children. That's good. Children are more sincere and they approach me with some sort of fear. They don't touch me with their hands as the adults. Well, let's call them adults. Oops! A very nice young lady studies me very attentively, actually very, very attentively. I think she likes me. She tries to touch my face with her hand. No, please, don't touch me! Please! I breathe relieved. She just took a flake which got stuck on me.

A scooter comes towards me. It grows near. Jesus, I am not allowed to move. The child on the scooter does not even see me. Brake! I'm saved.

Selfie time! And I am not allowed to smile. The bronze will crack. Another selfie is made! Hey, you are throwing me down; please take your photos one by one.

Oops! A young lady studies me from head to toe. She has a drawing block. She is drawing me. I want to see it also! She tears the page; she crumples it and throws it in the rubbish bin. She discourages me again. She is very close to me. She smells good. Does she have a boyfriend? But what can I do, I am a statue. She moved me and I am not allowed to move. Ha, ha, ha!

Two retirees were talking and talking and talking, especially the woman was doing so. We the statues are lucky, we have a good memory and I can reproduce what she was telling: "This City Hall Mayor does not have what to do with the money. Look how many statues they built in the park. Well, with this money they could have built a highway or something". I hope they said something good about us. Tonight I will search on Google Translate.

It's getting dark. And the statues need to go to sleep, right? That's especially because I can see drawing near a flock of crows. However I do not understand why that statue is not going to sleep. Anyway, the horse stood still. The person on the horse blinked from time to time. I pass near the rubbish bin. I take the crumpled paper. I open it. Jesus Christ! It is drawn a pigeon which stood on ...my hat!

[a tradus Teodora Ioana Negoii]

Ce vedem mâine, 8 iunie 2018...

17:00 – Casa Sindicatelor

**Karagandy region Kazakh Drama Theatre
named after S. Seyfullin, Kazakhstan**

**Hamlet – Cursa de șoareci / Mousetrap, după / after
William Shakespeare**

Binecunoscuta tragedie *Hamlet* este prezentată într-o interpretare specială și originală de către teatrul kazah. Scenă după scenă, lumina roșie intermitentă și umbrele îi fac pe spectatori să intre în atmosfera lumii neliniștite și agitate a lui Hamlet, apăsător de soartă, în lupta sa disperată pentru dreptate. Personajul este într-o călătorie spirituală.

Este declarat nebun, pentru a fi înlăturat cu ușurință de la tron, pentru a fi trimis în Anglia, numai pentru a nu zgudui societatea imorală, unde puterea este deținută ilegal.

18:00 – Sala Mare / Main Hall

Teatrul blackSKYwhite, Rusia / Russia

Jucăriile lui Bertrand / Berthrand`s Toys

Această piesă nu este un tratat despre vise, ci relevă visul însuși; nu spune nicio poveste specifică, ci joacă, mai degrabă, rolul unei oglinzi, reflectând istoria pe care ai adus-o cu tine la teatru. Doar nu închide ochii... „*Această lume nu este ceea ce pare.*” Pământul este suficient de mare pentru a putea să fugi de pericol, dar totul se schimbă când îl întâlnești pe sergentul Bertrand. Universul se micșorează atât de mult încât uitându-te în față îți vezi doar spatele. Și ca să compenseze această micșorare a universului exterior, lumea interioară de la un spectacol de cinema al viselor în fiecare noapte se transformă într-un haos. Lumea se separă irepresibil în două părți pe care, în egală măsură, nu le poți controla, ci ești doar capabil să le împiedici să formeze o unitate. Este adevărat că nu l-ai mai întâlnit pe Bertrand înainte? Cine ți-a arătat visele? Cine a împins la suprafața conștiinței tale acele gânduri, acea reminiscență originală din care se naște frica și dezgustul? Pentru sufletul tău care simte goliciunea înaintea a orice altceva, totul a fost mereu la fel...

22:00 – Sala Mare / Main Hall

Casa de Cultură a Studenților / Compania de Teatru-Dans Microbis, Sibiu, România

Colecționarul / The Collector

Este povestea unui bărbat ce îmbătrânește fizic, dar este foarte puternic psihic și de aici pleacă forța lui de a manipula lumea, în special femeile. Plăcerea lui supremă este să „colecționeze” femei de diferite rase, forme, vârste, tipologii și personalități de care se folosește în felul lui macheavelic. La un moment dat le determină să se sinucidă sau chiar le omoară, pentru o diversificare a plăcerilor lui. El atinge culmile perversității umane, în detrimentul dogmelor impuse de societate. Doar că, la un moment dat, cunoaște o persoană ce îl contrariază. Ea face față tuturor provocărilor, fiind o femeie cu probleme speciale, care are construite mai multe personalități la care poate renunța sau reveni când dorește. De asemenea, le poate schimba instinctiv, atunci când este atacată de el. Încercând să o manipuleze și să o controleze, cade singur în propria-i capcană devenind dependent de dragostea ei. Se îndrăgostește și ajunge el însuși în postura de a renunța la tot inclusiv la viață pentru a fi remarcat și iubit de ea. Devine maniac în obsesia lui de a se întregi. După o relație spirituală și fizică perfectă, ce duce la descoperiri ancestrale de domeniul fantasticului, o întâmplare absolut banală o determină pe ea să-și dea seama de adevăratele lui intenții și când realizează că nu poate să-l aducă la realitate, hotărăște că el trebuie să moară și nu ea. Cum se vor întâmpla toate acestea?... o să vedeți în spectacolul susținut de Compania de Teatru-Dans Microbis.

**20:00 – Piața Prefecturii /
Prefecture Square**

**Django Juggles, Palermo, Italia /
Italy**

Jumpin` Around / Țopăind

Sărind, Django își captivează publicul cu glume, intrigi, situații ambigue, jonglerii și mișcări acrobatice. Apoi acțiune se înteteste. Django, la început vesel și amuzant, se transformă mai târziu într-un măcelar de temut și îi pune viața în pericol asistentei sale. În cele din urmă, asistenta este implicată în realizarea "dansului Macabre", în care Django, legat la ochi, sare printr-un cerc în flăcări.

